

İ.Ü. ÇEVİRİBİLİM DERGİSİ

İ.Ü. Çeviribilim Dergisi, yerel nitelikli uluslararası hakemli bir dergidir. Özel sayılar hariç yılda iki kez çıkar. Türkiye'ye ve yakın bölgesine yönelik çalışmaları uluslararası akademik arenaya taşıma ve bilimsel olarak tartışılabilir kılma amacını taşımaktadır. Bu nedenle bölgesel çeviri gerçeklerinden yola çıkarak geçmişten bu yana Doğu ve Batı veya Kuzey ve Güney arasındaki ilişkilerde biriken zengin çeviri deneyimini çağdaş bilimsel kuramlar ışığında incelemelere yer açarak uluslararası akademik mozaiğe kendi rengini katmayı hedeflemektedir. Bu nedenle de, bilgiyi ithal etme politikasından çok Türkiye'nin ve yakın bölgesinin zengin çeviri deneyimini uluslararası arenaya taşıma işlevini yerine getirmeyi hedeflemektedir. Uluslararası iletişimde İngilizcenin kolaylaştırıcı rolünü dikkate alırken “çeviri”nin dil ve kültürle doğrudan ilişkisini de önemseyerek İngilizce'nin egemenliğindeki tek dilli yaklaşımdan uzak durmayı seçmiş ve dergide başta Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca olmak üzere çokdillilik benimsemiştir. Dergide yer verilecek çalışmalarda yöntemsel olarak özgünlük, görgüllük, sistemlilik, açıklık ve uluslararası akademik çevreye seslenebilirlik özellikleri temel alınmıştır.

Dergi karşılaştırmalı çeviri incelemeleri, çeviri kuramı, çeviri eleştirisi, çeviri eğitimi, çeviri tarihi, çeviri etiği, profesyonel çevirmenlik, çeviri teknolojisi, özel alan çevirisi gibi doğrudan ilgili konuların yanı sıra karşılaştırmalı kültür ve yazın incelemeleri, küresel bilgi transferi, diller ve kültürlerarası etkileşimler gibi konularda, çeviriyle bağlantıyı ön planda tutan disiplinlerarası çalışmalara da açıktır. Dergi yer vereceği makalelerde, derlenmiş bilgiler aktarmakla yetinen değil, özgün bilgi üretimine katkı özelliği taşıyan makalelere yer vermeyi amaçlamaktadır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinden türetilmiş yenilik içeren incelemeleri de özgün bilgi kapsamında değerlendirmektedir. Dergide ayrıca ilgili alanlarda kitap ve tez tanıtımlarının yanısıra, nitelikli çeviribilimsel etkinliklerle ilgili duyurulara da yer verilecektir.

I.U. JOURNAL OF TRANSLATION STUDIES

I.U. Journal of Translation Studies is a refereed international journal of regional research. It is issued biannually except for special issues on specific occasions. It aims to promote national studies in the international arena of science, and trigger new lines of scientific discussion. Therefore, harking back to regional translation a phenomenon which derives from the relations between not only East and West but also North and South, it intends to deal with the rich heritage in the light of the contemporary theories of Translation Studies, thereby enriching the international cultural mosaic of the world by adding her own authentic colours. Accordingly, it aims at functioning as a means of transferring knowledge from the rich translation experience of Turkey and her neighbourhood to the international arena instead of importing knowledge from international journals. Considering the current trend of monolingualism, or the hegemony of English as Lingua Franca in international journals as well as the close relationship of “translation” with language and culture, it deliberately prefers to stay away from monolingualism and adopts the policy of multilingualism by making use of such languages as Turkish, English, German and French. Within the framework of the principles, it abides by the main terms of scientificity listed as follows: originality, clarity, systematicity, empiricity as well as its potential to address the universal academic environment.

The journal mainly covers the areas of Comparative Translation Studies, Translation Theory, Ethics of Translation, Translation Criticism, Translator Training, History of Translation, Professionalism, Information Technologies, Domain-specific Translation and Interdisciplinary Studies on translations. It is also open to translation-oriented studies which deal with comparative cultural and literary studies, papers on global transfer of knowledge, studies on linguistic and cultural encounters as well as papers based on MA and PhD dissertations which foreground their relation with Translation Studies. The journal aims to issue not such articles as those saturated with compiled knowledge, but as those which contribute to the generation of original knowledge. Therefore, it evaluates innovative studies on MA and PhD dissertations within the coverage of original knowledge. Additionally, the journal will include reviews of books, notices of translation activities and lists of new publications related with Translation Studies.

Sunuş

İstanbul Üniversitesi Çeviribilim Dergisi'nin ikinci sayısında yazın çevirisi, yazın çevirisi eleştirisi, çeviri kuramı, görsel ve işitsel çevirinin bir alt alanı olarak İran'da yeni gelişmekte olan alt yazı çevirisi konuları ele alınmıştır. Dergideki üç yazıda özellikle uzak diller ve kültürler arasındaki yazın çevirisi ve yazın kuramı açısından karşılaşılan zorluklar yanı sıra çeviri olgusunu çağdaş kuramsal yaklaşımlar açısından incelemenin zorlukları üzerinde durulmuştur. Bu açıdan bakıldığında dergimizdeki üç yazının konu alanı açısından birbiriyle ilgili olduğu öne sürülebilir. İlk yazı yazın kuramından ortaya çıkan Alımlama kuramının çeviribilimin benimsediği çağdaş kuramsal yaklaşımlar açısından yetkinliği ve sınırlılığı konusuna odaklanırken, öteki iki yazı da farklı dil ve kültürlerin yer aldığı coğrafyamızın renkliliğini ortaya koyan yazın çevirisi konusuna odaklanmıştır. Son yazıda ise İran'ın dublaj konusundaki uzun deneyimine karşın son zamanlarda ivme kazanan alt yazı çevirisi konusu ele alınmıştır.

Bu giriş niteliğindeki bilgiler ışığında dergideki *Alımlama Estetiği ve Çeviribilim* başlıklı ilk yazıda çeviri kuramındaki yeni eğilimler açısından Alımlama kuramı irdelenmiştir. Hüseyin Yurtdaş sözkonusu yazısında alımlama kuramını öncelikle çeviribilimin disiplinlerarası doğasını tartışmaya açacak bir biçimde yazın kuramı çerçevesinde ele almış, ardından söz konusu kuramın başlıca sav ve ilkelerinin çeviribilimle kesişen ve ayrışan noktalarını saptayarak çeviribilimin özerkliğini kanıtlayacak bir biçimde yorumlayıcı bir çalışma sergilemiştir.

Dergide yer alan ikinci yazı Batı Afrika, Nijerya'dan bir yazıdır. Babatunde Samuel Moruwawon, Batı yazın çoğul dizgesine Afrika yazınının girmesiyle ilgili yazısında *Les Soleils Des Indépendances* başlıklı Fransızca çeviri yapıttan yola çıkarak çevirmenin eşdeğerliği sağlaması konusunda ikidillilik ve iki kültürlülük edincinin önemine işaret etmiştir. Bu yazıda metinçi ve metindışı öğelerin aktarımına odaklanılarak çevirmenin Afrika kültürü ve felsefi dünya görüşüne değgin yeterli bilgiye sahip olmasının çeviri sorunlarının üstesinden gelmesine ne şekilde yararlı olacağını kanıtlayacak karşılaştırmalı metin çözümlemesine dayalı bir çalışma yürütülmüştür..

Üçüncü sırada yer alan yazıda, Nilüfer Denissova Rus yazar Fyodor Dostoyevski'nin *Beyaz Geceler* romanını çevirmen kararları açısından incelemiştir. Denissova yazısında Sabri Gürses'in çeviride uzun tümcelerin

bölünmesinin romanın melodramatik bir romana dönüşmesine neden olduğu şeklindeki savından yola çıkmıştır. Bu amaçla hem yazarın kendi tuttuğu notlar hem de romanın üzerine yazılan eleştiriler incelenmiştir. Bununla da kalmayıp, çevirmen Sabri Gürses ve Nobel ödülü sahibi Orhan Pamuk'un sözkonusu yapıtla ilgili görüşlerini de tartışmaya açmıştır. Sonuç olarak *Beyaz Geceler* romanının üç çevirisini karşılaştırarak çevirmenin temel iddiasını doğrulamıştır. Bu yazı sadece betimleyici çalışmayla sınırlı kalmamış, betimleyici çalışmayı çeviri etkinliğini dışardan sarmalayan denetim mekanizmalarıyla birleştirmeyi de başarmıştır. Bu açıdan sözkonusu alanla daha yakından tanışmak isteyenlere bir araştırma modeli örneği de sunmaktadır.

Dergideki son, *Strategies Used in Translation of Interlingual Subtitling (English to Persian)* başlıklı yazı görsel-işitsel çeviri kapsamına giren alt yazı çevirisi konusunda İran'dan gelmiştir. Bilgi teknolojilerinin gelişimi ve ikidilli seyircilerin giderek artması her yerde olduğu gibi İran'da da alt yazı çevirisine talebi arttırmıştır. Janin Benyamin ve Farid Ghaemi'in ortaklaşa gerçekleştirdiği çalışma iki açıdan önemlidir: birincisi çeviribilimsel açıdan ilğimizi komşu ülke İran'a çevirmesi; ikincisi ise çeviribilim açısından bu alana yeterince el değmemiş olması ve yazarların İranda bu alanda kullanılan stratejileri konu edinmesidir. Küresel pazarda televizyon dizileri ve film sektörünün önemi gözönüne alınacak olursa, sözkonusu yazının komşu ülkelerle bu alanda karşılaştırmalı çalışmalara yol açacağı düşünülebilir.

Yukarıda adı geçen yazarların çalışmalarını çeviribilim alanında kabul görece nitelikte yapmış olmaları onların dergimizin bu sayısında biraraya gelmelerine neden olmuştur. Buna karşın, evrende hiçbir şey tek yönlü gelişemez. Aynı coğrafyanın farklı bölgelerinden gelen farklı nitelikteki yazılardan da anlaşılacağı üzere bir disiplinin kuramsal çerçevesi ancak karşılıklı etkileşimle gelişebilir. Bu nedenle umarım bizim dergimiz yeni verilerin, yeni sorun ve görüşlerin ortaya atılmasına aracılık ederek çeviribilim alanına katkıda bulunacak akademik görüş alışverişine ve tartışma ortamına zemin hazırlar.

Bu nedenle dergimizin bu sayısına katkıda bulunan tüm hakemlere, makale yazarlarına, Türkçe kaynakların tanıtımlarını ve etkinliklerini yazan ve çeviren meslektaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Editorial

In the second issue of the IU Journal of Translation Studies, four diverse papers tackle the issues of literary translation, translation theory, and the issue of interlingual subtitling as a sub branch of audiovisual translation, which is a recently developing field in Iran. Three papers deal with the challenges encountered in literary translation and literary theory, especially in distant languages and cultures, and in explaining translation phenomena from the perspective of contemporary theoretical approaches in the field of Translation Studies. From this point of view they are interrelated with each other in terms of the subject they deal with. While the first paper discusses the potential and constraints of the *Reception Theory* as a literary theory from the perspective of contemporary theoretical approaches adopted in TS, the other two papers deal with the translation problems experienced in literary translation, which also prove the colourful nature of our geography. As for the last paper, it is on interlingual subtitling, which has gained momentum in Iran in spite of the long history of dubbing.

In the light of these preliminary remarks, the first paper under the title of *Alımlama Estetiği ve Çeviribilim (Reception Aesthetics and Translation Studies)* in the journal, focuses on Reception Theory from the pole of new trends in translation theory. Hüseyin Yurtdaş presents the Reception Theory within the framework of literary theory in such a way as to discuss the interdisciplinary nature of translation studies, next he discusses the basic claims and principles of reception theory from the pole of TS identifying the points of junction and disjunction, which would serve to prove the autonomous nature of Translation Studies.

As for the second paper, it is from Nigeria, West Africa. Babatunde Samuel Moruwawon, deals with the reception of African Literature in the European literary polysystem, and emphasizes the bicultural and bilingual knowledge of the translator in achieving full equivalence based on the French Translation of *Les Soleils Des Indépendances*. Accordingly, the author focuses on the transfer of textual and contextual elements and conducts a comparative study to prove in what way adequate knowledge of African culture and philosophical world view may help translators in overcoming translation problems. In fact this paper draws attention to the knowledge of the source culture and language especially in translation from distant cultures.

In the third paper, Nilüfer Denissova studies the translations of Beyaz Geceler (*White Nights*) by the famous Russian author, Fyodor Dostoevsky, within the framework of the translator's decisions. Denissova sets out from the basic claim of the translator, Sabri Gürses, that *dividing long sentences in translation ends in converting the novel into a melodramatic one*. For this purpose she not only studies and discusses the position of the novel in Russian Literature based on the notes of the author himself as well as the critiques on it. Moreover, she discusses the views of the translator, Sabri Gürses on the original text as well as the Turkish Nobel Laureate author, Orhan Pamuk's views on it. Finally, she verifies the basic claim as posed by the translator conducting a comparative study on three versions of *Beyaz Geceler*. This paper achieves to unite not only descriptive study on the novel, but also the control mechanisms surrounding the translation activity. From this point of view, it discloses a research model for those who try to get acquainted with the field of TS.

As for the last paper under the title of *Strategies Used in Translation of Interlingual Subtitling (English to Persian)*, it is on audio visual translation from Iran, and deals with interlingual subtitling as a new field which is flourishing in Iran. Developments in the field of information technologies and the increasing number of bilingual spectators have increased the demand in interlingual subtitling. Janin Benyamin and Farid Ghaemi's paper is noteworthy in two points: first, they draw our attention to our neighbouring country, Iran, from the perspective of translation studies; next interlingual translation is a virgin subfield in Translation Studies, and the author discloses the strategies followed in interlingual subtitling in Iran. This may lead to comparative studies in the field of TS in neighbouring countries when considering the global market in TV serials and the film sector.

What brings the authors of these papers together in this journal is the field of Translation Studies since they conduct their studies in the papers in such a way as to be acknowledged by the field of Translation Studies. However, nothing can flourish unilaterally. The theoretical framework of a discipline can expand only if it interacts with different aspects of translation phenomena. As seen from the diversity of the papers from different regions of the same geography, I hope our journal will act as an intermediary in introducing new data, new problems, new outlooks, and will provide new meeting grounds for academic exchange and new fields of discussion to contribute to the foundations of Translation Studies.

On this occasion I would like to express my cordial thanks to all the referees and authors who contributed to our journal with their papers, reviews of Turkish books and reports on international translation activities and conferences in Turkey.

Assoc. Prof. Dr. Mine Yazıcı